

Dagthema: Ben jij niet meer die ene van toen?

Overweging 15 december – Marc van de Giessen

“... Jezus, ben jij degene die we verwachten?

Jezus zegt dan. "Vertel Johannes; blinden zien en lammen lopen, melaatsen genezen en doven horen, doden staan op en aan armen wordt de Blijde Boodschap verkondigd. Gelukkig is de mens die aan Mij geen aanstoot neemt....”

Eerste lezing Jesaja

Tweede lezing uit Invocatio

Derde lezing uit Matheus

Openingsgebed

Gij zijt voor ons van geslacht op geslacht,
o Heer, een veilige woonplaats geweest.
Sinds mensenheugenis zijt Gij God.
In uw ogen zijn duizend jaren
als de dag van gisteren, weg.
Hoe lang nog moeten wij op U wachten?
O God, kom terug en sluit vrede met ons.
Stel uw genade niet langer uit,
dat wij ons voortaan in U verheugen.

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Hoor je mij
voor mij geen ander dan jij
bij jou alleen ben ik veilig
Godheid had mij in haar macht
offers eiste zij, bloed, ik heb ze gebracht.
Haar grote namen waaiden voorbij, de jouwe niet,
die is hier op mijn lippen
Hoor je mij,
voor mij geen ander dan jij
bij jou alleen ben ik veilig
Enige die ik nog ken
alles ben je mij, erfdeel en beker.
Lieflijke oorden vielen mij toe,
mijn hart klimt in mij
mijn geest wordt wijd,
jij verkoopt mij niet,
voor geen prijs, voor geen ander
Hoor je mij
voor mij geen ander dan jij
bij jou alleen ben ik veilig

Welkom en inleiding

Lied

Gij die een en eeuwig zijt,
ver weg, onbeeldbaar God.
Maar in Uw woord dichtbij, doe ons verstaan.
Keer ons om naar U toe,
keer ons om naar elkaar (3x)

Eerste lezing uit de profeet Jesaja 35:1-10

Verheug je, woestijn, veeg land.
Jij, steppe, zal juichen en bloeien,
stralend bloeien als een narcissenveld,
stralend lachen en juichen.
Libanons lichtglans is jou gegeven,
gloed van Karmel en Saron-gebergte,
weerschijn van hem, JHWH,
gloed en lichtglans van onze God.
Maak sterk weer de slappe handen.
De knikkende knieën maak stevig;
Moed houden, niet bang zijn.
Hier is je God. Hij komt goed maken
Hij doet zich gelden. Hij Komt bevrijden — jou.'
Blinde ogen worden verlicht.
Dove oren gaan open.
Springen als een hert zal de lamme,
zingen de tong van de stomme.
In wildernissen breekt water uit,
door steppen stromen rivieren.
Het gloeiende zand
wordt een bronwel, een vijver,
dorstige grond een oase
en waar de jakhalzen huizen
zal het ruisen van hoog gepluimd net.
Daar — een gestrekte weg. Die noemen wij: heilige weg,
zelf gaat hij ons voor op die weg en niemand verdwaalt meer.

Tweede lezing - Van Maria de Groot - Invocatio

Geef mij een mens die mij ziet,
die met mij spreekt, die mij niet
overlaat aan mijn lot.
Geef mij een mens die mijn God
kent en een woord van Hem
overbrengt op zijn stem,
een woord dat van leven trilt,
een liefdeswoord ongewild
en, mocht het zijn, een hand,
die om de mijne sloot,
gaandeweg door dit land.
Geef mij een hart en een hand
en dan zal ik het zijn,
die mij verlies tot de dood,
in deze steppe van pijn,
vogelvrij en alleen,
dwars door het lijden heen.
Maar als geen mens mij vindt
op deze eenzame rots,
ik ben een vogel die zingt,
staande op de stormen Gods.
Geef mij een mens die hoort,
leen mij een open oor

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Ander, ouder, iemand in ons verborgen:
plotseling, oplaaierend vuur van visioenen,
aanschijn der aarde vernieuwend. (2x)
Rede, dwaasheid, hart, onbedwingbare
die ons weten doet wat wij niet weten,
wat onmogelijk is bij mensen en goden.
Ingepakt in wolken schoorvoetend gaan wij.
In onze handen klemmen wij wichelroeden,
spiegels en zwaarden.
En neerdrukt ons droefheid om het gedane,
om niet te keren woorden,
om wat groeide, om wat versteende, verwaaide.
Jij, nog naamloze, ademt ons open
en wekt in ons weerbarstig geheugen
wat wij zagen met onze vroegste ogen.
En doet ons gaan in tranen maar ongebroken
door de nacht van de schepping
en houdt ons gaande naar een nieuwe geboorte:
blinde muren zacht licht, water geworden
en aan de overzijde rozensteden
en de zang van de lijster.

Derde lezing uit Matteüs 11:2-11

In die tijd hoorde Johannes in de gevangenis
over de werken van de Christus
en hij liet Hem door zijn leerlingen de vraag stellen:
"Zijt Gij de komende,
of hebben wij een ander te verwachten?"
Jezus antwoordde hun:
"Gaat aan Johannes zeggen wat gij hoort en ziet:
blinden zien en lammen lopen,
melaatsen genezen en doven horen,
doden staan op
en aan armen wordt de Blijde Boodschap verkondigd.
Gelukkig is hij die aan Mij geen aanstoot neemt."
Toen zij vertrokken waren,
begon Jezus tot de menigte te spreken over Johannes:
"Waar zijt gij in de woestijn naar gaan zien?
Naar een riethalm door de wind bewogen?
Waar zijt gij dan wél naar gaan zien?
Naar iemand in verfijnde kleding?
Die verfijnde kleding dragen
zijn te vinden in de paleizen der koningen.
Waartoe zijt gij dan uitgetrokken?
Om een profeet te zien?
Inderdaad, zeg Ik u, zelfs meer dan een profeet!
Hij is het over wie geschreven staat:
Zie, Ik zend mijn bode voor U uit
die de weg voor uw komst zal bereiden.
Voorwaar, Ik zeg u:
Onder hen die uit vrouwen geboren zijn,
is niemand opgestaan die groter is dan Johannes de Doper.
Niettemin is de kleinste in het Rijk der hemelen
groter dan hij."

Overweging

Ben jij niet meer die ene van toen?

In Trouw van gisteren staat een artikel over politiek en de Kerststal. De titel is; een Kerststal mag best een beetje provoceren. Er worden voorbeelden gegeven hoe de Kerststal wordt gebruikt te koppelen aan actuele thema's als armoede, vluchtelingen, klimaatverandering en homorechten. In 1233 begon Franciscus van Assisi al met een Kerststal in een grot, compleet met ezel en os. Armoe troef. God werd op deze wijze aanwezig onder het gewone volk in de wereld van alledag. In Bonn wordt sinds 2014 de stadskribbe getoond. Jozef is een zwarte man met een papiertje in de hand met erop geschreven: 'asielaanvraag'. In Kerststal in Claremont in Californië ligt dit jaar het kindje Jezus in een kooi. Aan weerszijden van hem staan nog twee kooien, de een met Jozef, de ander met Maria. Op de kooien zit prikkeldraad. Het is een persiflage hoe in Amerika om wordt gegaan met vluchtelingen; gescheiden en in kooien.

Aan de andere kant van de Verenigde Staten slaat een Kerststal in het plaatsje Dedham alarm over klimaatverandering: Jezus, Jozef en Maria zitten op een eilandje in zee. Rondom de kribbe dobberen plastic flessen. Met koeienletters staat er boven; 'God had de wereld zo lief 'En wij?'. Weer een andere Kerststal wil aandacht vragen voor lhbt-rechten: bij de kribbe zitten twee Jozefs in een roze pij. Hoe mooi is het dat het beroemdste vluchtelingenpaar in de geschiedenis tot de verbeelding spreekt? Het verhaal wat we te horen hebben gekregen van toen, resoneert verontwaardiging en hoop voor een andere toekomst. Niet het romantische plaatje maar de harde, kille werkelijkheid.

Als wij vandaag in de Duif een Kerststal mochten uitbeelden. Wat zouden wij dan uitbeelden? Lampedusa? Ongelijkheid tussen man en vrouw? Groeiend populisme, inkomensongelijkheid? Een stigmavrije stal die inclusief is? Waar dromen we van? Waar verlangen we naar?

Jesaja

De lezingen van vandaag helpen ons misschien een richting op. Jesaja voorspelde 700 jaar voor zijn geboorte van Christus dat er een Messias zou komen. Jesaja moedigt zijn publiek aan. Het gaat misschien slecht met je maar de Eeuwige heeft onze klacht gehoord en belooft onder ons te komen wonen. Heb geen angst. Wat onmogelijk gedacht werd zal gebeuren. We zullen geleid worden op ons pad. Maar Alex van Heusden van de Nieuwe Liefde kan dit in deze hertelling van Jesaja veel mooier en poëtischer zeggen.

Invocatio

Theoloog en schrijver Maria de Groot maakt het oer-verlangen nog specifieker. God, geef me een mens die mij ziet, hoort, kent, zodat ik kan worden zoals ik bedoeld ben.

In haar schietgebed dicht zij haar verlangen; God, wees aanwezig in een ander mens. Ik kan het niet alleen doen. Geef mij een mens die mij herinneren zal aan U God. Geef een mens die mij vergezeld zodat ik met compassie kan leven. En als ik alleen moet zijn, laat me dan sterk genoeg zijn.

Johannes de Doper

Maria de Groot bidt in haar gedicht eigenlijk om een Johannes de Doper. En zo komen we bij de vraag die Johannes via zijn leerlingen laat stellen. Jezus, ben jij degene die we verwachten?

Jezus zegt dan. "Vertel Johannes; blinden zien en lammen lopen, melaatsen genezen en doven horen, doden staan op en aan armen wordt de Blijde Boodschap verkondigd. Gelukkig is de mens die aan Mij geen aanstoot neemt."

Dus, in het kort, Johannes wist dat Jezus Gods gezondene was, omdat het onmogelijke gebeurde. God gebeurt in mensen, gelukkig is de mens die dat geloven kan.

Kerststal in de Duif

De lezingen van vandaag wijzen naar verlangen. Dat God aanwezig is in ons mensen. In ons verlangen. Als reisgenoot op ons pad. In Jesaja, in Johannes de Doper, in Maria de Groot en zeker ook in ieder van ons.

Het is daarom niet gek dat we Kerst koppelen aan actuele thema's als armoede, vluchtelingen, klimaatverandering en homorechten. Juist hier gebeurt God in de mensen, in

het verlangen naar een wereld waar geen armoede is, vluchtelingen worden opgenomen, mensen klimaat ter harte nemen en alle mensen - ondanks hun verschillen - erbij horen. Misschien geeft dat de richting die we uit kunnen denken in onze gezamenlijke Kerststal? We zijn allemaal dragers van God in ons als we het goede doen. God gebeurt als we lief hebben en het goede doen.

Als we in de advent zingen; Ben jij niet meer die ene van toen? Dan is ons antwoord. Je bent die Ene van toen. En tegelijkertijd ben je ook diegene in ons. Blijf in ons.

Dus beste mensen, kijk eens om je heen. Je ziet hier in de kerk die onze Kerststal is. Hier zit Jozef, Maria, het kind, de os en de ezel. Misschien missen we nog 3 wijzen, maar die komen vast nog. En als je dat kan zien, dan God gebeurt in ons mensen, gelukkig is de mens die dat geloven kan. Moge het zo zijn.

Pianomuziek

Intermezzo

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in Jou, God,
bron van mijn bestaan.

Jij bent het
tot wie ik steeds weer spreek vanuit mijn binnenste,
die mij steeds nieuw maakt,
zacht om te stromen en krachtig om te staan
in het leven.

Ik geloof in Jezus Christus
die mensen groot maakt, nodig heeft,
die ja zegt tegen mensen in vertwijfeling en angst,
die laat zien dat genezing en bevrijding mogelijk zijn,
die uitnodigt om ons hart te openen en ons leven te delen.

Ik geloof in de Geest van God
die mijn diepste zelf levend houdt,
het verlangen al het levende te ontmoeten,
die me kracht geeft te inspireren
en gevoel voor wat stroomt en licht geeft.

Ik geloof in een gemeenschap
waarin mensen het leven toevertrouwen
aan zichzelf, aan elkaar en aan Jou, Onnoembare.

Tafelgebed

Gij die de stomgeslagen mond verstaat
van alle stervelingen die wij zijn,
wij roepen U de naam toe van een mens,
Jezus, de zoon der mensen Uw geliefde.
Nooit sprak een mens als hij,
in hem verstonden wij uw bestaan
de zin van ons bestaan.
Hij is Uw woord geweest,
hij heeft volbracht alle gerechtigheid,
een mens voor allen.

Om zijnentwil zie ons dit uur bijeen.
Zie alle stervelingen van de wereld,
waar onze doden zijn, verkoold, verwaaid,
vragen wij U hebt Gij hen nog gezien?
Waarom genadeloos vernietigd worden,
de armsten van de wereld, uw geliefden;
waarom wij die met weinigen bezitten
wat allen toebehoort, uw woord niet doen,
geen wereld maken die in vrede is,
een nieuwe orde van gerechtigheid.
Gij die ons hebt gezegd wat leven is:
te doen wat goed is, recht, elkaar bevrijden.
Gij die dit woord ons ingegeven hebt,
een bron van kracht en moed en zeker weten,
Gij die het licht in ons geschapen hebt:
dat niet de duisternis ons overmeestert.
Dat niet het laatste woord is aan de dood,
Gij die tot hier ons vasthoudt in het leven,
Gij die ons afgestemd hebt op uw stem,
Gij die ons hebt geschapen naar U toe,
Gij die ons zocht, nog voor wij om U riepen,
Gij die gezegd hebt dat Gij ons zult vinden,
wij roepen U de naam toe van uw mens,
Israël, deze aarde uw geliefde.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Wat in stilte bloeit, in de luwte van tuinen,
onder de hete zon, op de akker,
heeft Hij bestemd voor de tafel der armen.
Aardekracht, zonkracht is Hij, licht in mensen,
dat wij elkaar verblijden en doen leven,
brood van genade worden, wijn van eeuwig leven.
Maar wie niets hebben, wie zal hen hieraan deel geven?
En die in weelde zwelgen en van niets weten,
wie zal hen naar gerechtigheid doen verlangen?
Aanschijn der aarde, wie zal jou vernieuwen?
Hij die alles zal zijn in allen, heeft ons bestemd om
aarde, jouw aanschijn te vernieuwen.

Chassidische gedachten: waak over Die Ene

In Ropschitz, de stad van rabbi Neftali, huurden de rijke mensen 's nachts wachters om hun huizen aan de rand van de stad of in eenzame gebieden te bewaken. Toen rabbi Neftali op een avond langs de rand van het bos liep, ontmoette hij daar een op en neer wandelende wachter.

Hij vroeg hem: "Voor wie loop jij hier?" De man gaf een antwoord en vroeg dan op zijn beurt: "En jij, rabbi, voor wie loop jij?"

Die vraag trof de rabbi als een pijn in het hart. "Tot nog toe loop ik voor niemand," zei hij met moeite, en toen stapte hij een tijdlang zwijgende naast de man op en af. "Wil jij mijn dienaar worden?" vroeg hij eindelijk. "Heel graag," antwoordde de man, "maar wat moet ik doen?" "Mij eraan herinneren!" zei rabbi Neftali.

Voorbede

Onze Vader

Onze Vader, die in de hemelen zijt,
geheiligd zij uw naam,
uw rijk kome,
uw wil geschiede
op aarde als in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren,
en leid ons niet in bekoring,
maar verlos ons van het kwade.
Amen.

Slotlied

Scheur de wolken uiteen en kom.
Hier, nu, wees onze God, wie anders?
Niemand anders heeft ons gezocht,
niemand anders heeft zo geroepen
als een verliefde: dit is mijn lichaam,
open mij, eet mij, hier is mijn hart,
drink mijn ziel, hier ben ik, hier ben ik.
Als een verlorene heb je geroepen
en ons hart draaide om, en hoorde.
Waar ben je nu?
Waar bleef je hartstocht?
Ben je niet meer die ene van toen? (2x)

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Zegenbede - 1 Petrus 3:8-9

Ten slotte, wees allen eensgezind, vol mededogen,
heb lief je broeders en zusters,
wees barmhartig en lankmoedig,
vergeld geen kwaad met kwaad
of laster met laster,
maar zegen elkaar, daartoe ben je geroepen
opdat je zelf de zegen zult beërven.
Moge over ons neerdalen:
zegen, ontferming, vrede.
Moge ons zegenen: Hij,
God zelf geve ons kracht
om te gaan op zijn weg.

